

NOTICIES DE LLIBRES D'ANTICS INVENTARIS DE CLERECIA PARROQUIAL DEL BISBAT DE GIRONA

PER

LLUIS BATLLE I PRATS

Reunim en aquesta aportació bon nombre de notícies que tenen relació amb llibres dels segles xiv i xv, que van posseir sacerdots dedicats al ministeri parroquial, i que han pervingut a nosaltres a través dels inventaris que, a la seva mort, van ordenar llurs hereus i marmessors. Al final afegim notícia d'unes poques esglésies parroquials que, amb ocasió de visites pastorals, han anat deixant així mateix relacions de llibres de cor i d'altres que enriqueixen el conjunt. Aquestes notes han estat espigades dels fons de l'Arxiu Diocesà en una recerca que vàrem fer anys enrera. Advertim que quan no porten una signatura concreta, es tracta de documents de la Secció C, d'inventaris i testamentaries.

Per tot ço que hem dit és comprensible que la major part són llibres que pertanyen a un fons que podríem anomenar de devoció i litúrgia, llibres que servien amb freqüència, si no diàriament, per a la vida parroquial i recitació de l'ofici diví. Es tracta, doncs, de: missals, breviaris, llibres d'hores, diurnals, saltiris, vides de sants, bíblics, ordinaris, antifonaris, llegendaris, consuetas, col·lectaris, processionals, himnaris, epistolaris, evangeliaris, i un, certament notable, propi de l'ofici de sant Carlemany, *In nativitate sancti Caroli Magni*, personatge que, com és sabut, va rebre culte en temps del bisbe Arnau de Montrodó (1335-1348) que va instituir o fundar la seva festa l'any 1345. Capítol en el que així mateix podríem incloure narracions bíbliques com el *Libre de Gamaliel* i el poema *Tobias*, segurament el llibre de Mateu Vindocinensis: *In Tobiam paraphrasis metrica*. La Història hi és present amb una *Conquesta de Jerusalem*, probablement l'obra de Flavius Josephus, i per les *Històries troianes* en

romanç de Guido delle Colonne, tan difundida a través de la traducció de Jaume Conesa, secretari que fou del rei Cerimoniós. Endemés el beneficiat del monestir d'Amer mossèn Enric Alemany posseïa entre els seus llibres els notables anomenats *Nomina regum Francie* i les «mertinianes» segurament el *Chronicon Pontificum et Imperatorem* de Martí de Troppau.

Uns pocs d'aquests sacerdots tenien llibres de Dret Canònic i Teològia que acrediten els seus estudis i formació. Es tracta d'obres corrents en aquells temps i els inventaris anoten, entre altres: *Decretales Gregorii IX cum apparatu ordinario Bernardus [de Parma] ?*; *Constitutionum Clementinarum*; *Constitutionis Innocentii et Gregorii X*; *Manipulus curatorum*, de Guido de Monte Rotherii; *Speculum ecclesie*, de Hugo de S. Caro; *Summa*, de Joannis Beleth; *Summa de poenitentia et matrimonio*, de sant Ramon de Penyafort; *Suma de vicis i de virtuts*, de Fr. Llorenç, O. P.; el *Libre dels àngels*, de Fr. Eiximenis, i un, dit «Papa mundi» que no hem sabut identificar. Cal fer esment també en aqueixa secció d'un *Sumari de Dret* i de diversos formularis notariais dintre els quals possiblement hi serien representats els famosos de Rolando, Guido de Fava o Llorenç d'Aquileya.

La Filosofia compta amb tractats de Lògica, algun d'ells potser d'Aristòtil.

La Medicina amb el llibre de Galien de Cremona i un *Regiment de cura*, atribuïble, tal vegada, a l'Arnau de Vilanova.

El *Libre de na guineu* i el del *Preste Johan emperador de les Indies* valoren la secció de Literatura. La Gramàtica s'inicia amb unes *beceroles* passa pel *Doctrinal* d'Alexandre de Villadei, per l'Everard de Béthume i obres sense especificar que bé podien ésser els Cató, les *Institutiones grammaticae* de Priscià, la *Summa grammaticalis* de Joan de Balbís, fins a arribar a la *Doctrina pueril* de Ramon Llull, dedicada al seu fill que la seguia i estudiava, segons ens és contat en el capítol IV del *Libre d'Evast e Blanquerna*: «Quan Blanquerna hagué uït anys, son pare Evast lo posà a estudi e féu-li mostrar, segons es contengut en lo llibre de *Doctrina pueril* on es recontat que hom en lo principi deu amostrar a son fill en vulgar e deu-li donar doctrina e coneixença dels articles de la fe, el dels deu manaments de la Llei. Blanquerna aprés tanta de gramàtica que sabia ben parlar e entendra lo llatí; e aprés aprengué lògica e retòrica e filosofia natural, per tal que més fàcilment pogués saber la ciència de medicina, per

a conservar en sanitat son cors, e la ciència de teologia per a conèixer, amar e servir a Déu e per saber regir sa ànima per a la vida perdurable del parais». Fragment que remarquem per tal que es vegi quines eren les idees pedagògiques de R. Llull i l'abast de l'educació a finals del segle xiii.

Per acabar farem menció d'uns llibres: *de conjurar mal temps; compte de la luna; calendaris i compters; llibres de deu e deig, de aparellar de menjar*, que podrien formar la secció de vària.

Més que un comentari particular hem preferit donar-ne una visió de conjunt; amb tot, i com podrà comprovar el lector aimant dels llibres, sobresurten per llur categoria i diversitat les biblioteques de l'esmentat mossèn Enric Alemany, beneficiat del monestir d'Amer i la de mossèn Ferrer d'Estanyol, rector de la capella del castell de Peratallada.

Els llibres són escrits sobre pergami i paper, en llatí i en català. Les relligadures no excel·leixen gaire: cobertes de pergami, pell vermella, verda o blanca, estoigs de cuir pels breviaris, algun «ab giradors e tencadors de argent e parxe de seda vermella». Sens dubte que Guillem Simon de Viladesens en posseïa un dels millors: un llibret de pergamins *ab letres d.or cubert de pell vermella* que era guardat dintre un *stoig de cuiro negra ab ramatges*. També mossèn Pere de Vilar de Banyoles tenia un salteri «capletrat de letres d'or e istoriat»; tots dos bells exemplars miniaturats.

Unes petites llistes de llibres fetes amb ocasió de visites pastorals a parròquies a finals del segle xv i començaments del xvi arrodoneixen aquest conjunt. No tenen massa interès a excepció del que se'ns diu de l'església de La Bisbal, on es fa esment d'una petita biblioteca al costat dels llibres de cor. Anys enrera vàrem donar a conèixer, d'aquest fons, la relació de la parròquia de Sant Esteve d'Olot, que era la que més en posseïa.¹

¹ LL. BATLLE I PRATS, *Notícies de llibres d'antics inventaris del bisbat de Girona*, «Estudis Universitaris Catalans», 16 (Barcelona 1931), 333.

1

29 d'octubre 1294 — Girona

Venda d'un llibre feta per Jaume d'Albornis, xantre de Sant Feliu de Girona, a Berenguer de Guarnichs, canonge de Mallorca.

Sit omnibus notum quod ego Jacobus de Albornis precentor Sancti Felicis Gerunde vendo vobis Berengario de Guanicis canonico Maioricarum et quibus volueritis quendam librum *decretalium copilaciones Gregorii noni cum apparatu ordinario Bernardi* scriptum in pergamenis hedinis, et finit in primo quinterno: «*interpres minus*» et incipit in ultimo quinterno: «*cepto beneficio*», et postea sunt ibi *constitutiones domini Innocentii pape quarti et Gregorii pape decimi* editas in concilio Iudunensi ut dictum librum habeatis ad omnes vestras voluntates perpetuo faciendas et ipsum vobis vendo et trado precio triginta et quatuor librarum barchinonensium de terno quas a vobis confiteor habuisse et recepisse. Renunciando exceptioni non numerate peccunie. Et si forte amplius valent vel ualebunt precio supradicto dicte decretales totum vobis dono donatione inter vivos renuntians juri ingratitude et legi qua deceptis ultra dimidiam subvenitur. Promittens vobis quod dictum librum vobis et quibus volueritis faciam semper habere et tenere contra cunctas personas et tenere inde vobis de vicio et evicione obligando vobis propter hoc omnia mea bona ubique. Actum est hoc IIII Kalendas Novembris anno Domini MCCXC quarto. Sig^xnum Jacobus de Alborni predictus subscribo. Testes sunt Dalmacius de Garriga canonicus Sancti Felicis et Nicholaus de Plano de Sancto Michaeli de Fluuiano clericus. Eg^xo Bisullunus Burgesii tenens locum Raimundi de Toyllano publici Gerunde notarii hec scripsi et clausi.

Sala 2, arm. 102, d. 948.

Cf. J. MAS, Prev., *Notes documentals de llibres antics a Barcelona*, «Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona», 8 (Barcelona 1915), 165.

2

(Segle XIV) — Llorona

Inventari de mossèn Joan Llorens quondam rector de Llorona.

Primo un *breviari* segons ús de Gerona lo qual te mossèn Bernat Geli rector de Sorts.

item unes *hores* de sancta Maria.

item un *diornal* de paper.

item un *saltri* que té en Rabaya de Holot.

3

11 setembre 1338 — Sant Vicent de Camós

*Inventari de mossèn Ramón Simón quondam hebdomadari
de l'església de Sant Vicent de Camós.*

... et quedam lectura *doctrinalis* scripta in pergameno. Item invenerunt ut dixerunt unum *psalterium* dicti defuncti modici valoris, et quendam librum *sermoner*, vocatum, modici valoris.

4

5 desembre 1381 — Girona

Adquisició d'un breviari.

Pere Barceloni de Cumba rector de l'església de Sant Martí de Castellar va pagar als marmessors de Benet de Requesens quondam beneficiat de la catedral, trenta lliures barceloneses per unum *breviarium pergameni de consuetudine nova ecclesie Gerundenis* per manus Arnaldi Sala badelli ac scriptoris *li-tere rotunde Gerunde* quod fuerit dicti defuncti.

Arxiu Diocesà. *Notularum de 1380-2*, G. 59, f. 189.

5

24 desembre 1417 — Sant Gregori

*Inventari de mossèn Pere Dalmau quondam sagristà de Sant Gregori fet per
sos marmessors Martí Jofre sagristà de Roffino, Bernat Refard beneficiat de
Sant Pere de Galligans i Fermí Dalmau de Domeny.*

Item una caixa de arbre blanc en que ha un *breviari*, unes *hores* ab cuberta de pell vermella e moltes altres diverses *scriptures*. Item un *stoig* de cuir de *breviari*.

6

19 desembre 1420 — Sant Miquel de Balmanya

*Inventari de mossèn Salvador Mestre, quondam rector de
Sant Miquel de Balmanya.*

Item un llibre escrit en paper apellat *tractats de logicha*. Item un llibre escrit en paper apellat *flors sanctorum* ab posts cubertes de pell verda, ab tancadors de seda verda ab gaffets, en lo qual llibre ha ccccxii fulles.

Inventari de mossèn Pere Fort, quondam rector de Sant Esteve de Viure.

Item una lectura de *doctrinal* ab posts verdes.

item unes *hores* petites sotils.

item unes altres *hores* sotils.

item un *libre de galien* ab cubertes de paper sotil.

item tres altres llibres de poca valor ab cubertes de paper sotills.

item .v. coherns scrits en paper del *libre* apellat *dels angels*.

item un cohern de paper apellat *libre de deu e deig* en lo qual havie entre scrites e no scrites .xiiii. fuylls.

Inventari de mossèn Ferrer d'Estanyol quondam rector de la capelà de madona Sancta Maria del Castell de Peratallada.

Unum *breviarium* pergameni cum cooperta panni lini.

item unum librum de pergameni vocatum *horas de Sancta Maria*.

Item unum librum pergameni scriptum litera rotunda incipiens: «ad manus obluendas».

item unum *salterium* pergameni scriptum litera rotunda.

item unum librum pergameni scriptum in quo sunt *hores de Sancta Maria et speculum ecclesie*.

item unum *librum* papiri vocatum *de gamaliel*.

item unum librum papiri vocatum *genesi*.

item alium librum papiri scriptum en romanç incipiens: «assí parla com Jhesucrist vindrà lo jutgar tot lo món e los bons e los mals».

item unum librum papiri vocatum *romans*.

item unum librum papiri scriptum in quo sunt *evangelium sancti Johannis* quedam *oracions et de aparellar de manjar*.

item alium librum papiri veteris scriptum in romancio parvi valoris.

item alium librum papiri in quo sunt *confessions* in romancio.

item alium librum viridum vocatum *les histories troyanes* en romans.

item alium librum papiri scriptum vocatum *papa mundi* in quo sunt quedam alia scripta.

item alium librum papiri scriptum en romans *de doctrina pueril*.

item unum librum papiri grossi cum cupertis de aluda alba forme minoris incipiens: «excita domine potenciam tuam».

item un libret papiri parvum incipiens cum tinta virmilia: «incipiunt ortus passionis domini nostri Jhesucristi».

item alium librum papiri incipiens: «in nativitate sancti Caroli magni imperatoris ad vespervas».

item alium librum papiri prima carta est pergameni incipiens: aquest és de presta Johan emperador de las Indias.

item alium librum papiri incipiens: «la un és humilitat aquest és saviesa».

item unum librum papiri scriptum in quo és «la conquesta de Iherusalem».

item alium librum papiri incipiens «après xl anys que Jhesucrist fou levat en creu en Iherusalem.

item unum librum pergameni in quo sunt *hores de Sancta Maria*.

9

13 juliol 1424 — Viladesens.

Inventari de mossèn Guillem Simon quondam beneficiat de Viladesens.

Item un *missalet* lo qual dix lo dit mossèn Guillem Simón mentre vivia segons apar en lo dit inventari que era de la capella de mols (Vilademuls)?

item un *missal* de la capella de Sen Esperit de poca valor.

item un *breviari* de sgleya ab cobertes vermeyles ab tancadors d'argent esmaltats.

item un libre de pergamins ab posts de fust, e comença en la primera carta en lo vermeyllo: «incipit prohemium Constitutionum Clementinarum» e feneix en la darrera carta: «anno secundo».

item un altre libre de pergamins ab posts cubertes de vert, e comença en la primera carta en lo vermeylló: «tractatus brevis de articulis fidei». En lo qual libre ha altre volum qui comença en lo vermeylló: «incipit hic Summa Johannis Ballet magistri». E feneix en la darrera carta e rengla: «est diabolus». Lo qual diuen que sta en panyora.

item un libre de paper que és un tros de *formularis de notaris*.

item un altre libre de paper ab cubertes de pergamin e comença: «decem sunt canones», en lo qual libre es la taula de la *biblia* e partida del *saltiri* armançat.

item un libre apellat *caton e contentus* en paper.

item un libret de pergamins ab letres d'or cubert de pell vermeylla qui comença en la primera carta on ha letres d'or: «accessorium», e feneix en la darrera carta de la letra: «geosse finis dicto geons», lo qual libre sta dins un stoig de cuiro negre ab rematges.

10

28 maig 1426 — Mayà

Inventari de mossèn Pere Requesens quondam diaca de Mayà.

Item unum librum vocatum *doctrinal* modicum parvi valoris.

item duos libros modici valoris.

11

12 agost 1428 — Banyoles

Inventari de mossèn Pere de Vila; quondam capellà de Santa Maria dels Turers de Banyoles.

Item un post per tenir libres.

item un *saltri* de pergami capletrat de letres d.or e istoriat.

item un *breviari* de pergamin de consueta mijana ab los oficis nous a la fi e dos tancadors de argent.

item un libre de pergamin de cant apellat *profesonal*.

item un libra de paper cubert de post vermella de diverses scriptures de la ley.

item un libre de paper e pergamin cubert de posts blanques *somari de dret*.

item un libre de paper de diverses actes.

item unes *hores* de pergamin *de la Verge Maria e de morts*, ab tancador de argent.

item un libre de paper apellat *flos sanctorum* en lati cubertes de post ab color vermeys bulat.

12

25 octubre 1428 — Amer.

Inventari de mossèn Enric Alemany beneficiat quondam de l'església del monestir de Amer.

Primo unum *breviarium* cohoptum de pelle alba cum uno tencatorio ciricis cum capite argenti et giratorio ciricis.

item un altre *breviari* cubert de pell verda ab giradors de seda sense tencadors.

item altre *breviari* cobert delbedive vermeye ab un tencador de seda vermeya cap de leuton ab los giradors de albadive vermeya.

item un libre petit cubert de vermey ab tencador qui comensa lo titol: «incipit epistola sancti Jacobi».

item unes *tobias* cobertes de pell blaue de paper ab algunes cartes de pergamin.

item un libre de *ymnes* de paper cubert de post qui comensa: «*liber iste dicitur immorum*».

item un altre libre cubert de pell vermeya anpastada ab paper qui és apellat *manipulus curatorum* qui comensa: «*Reverendo in Xpo*».

item un libre petit de paper ab cuberta de pergamins qui es apellat *Speculum ecclesie*.

item altre libre qui són *scuns? de dixit* cubert de post.

item un altre libra de pergami sensa cuberta qui comensa: «*virii galilei*».

item unes *Hores de madona sancta Maria* cubertes de pell vermeya de ofici del Monestir de Mer.

item un libre de paper apellat *les mertinianes*.

item un altre libre de paper qui comensa: «*sepius rogatus*».

item tres coerns de paper scrit qui comensa: «*incipit epistola Pauli*».

item un sistem de paper apellat *nomina regum Francie*.

item un libre de paper de poca valor.

item un libre de pergamin apellat *calendari*.

item un libre ab post recubert de pell vermeya apellat *vici virtuts*.

item un libre qui comensa: «*aquests son los .x. manaments*», ab post poca.

item uns *imnes* en pergamin.

item unes *Hores de madona sancta Maria* del ofici del monestir de Mer cubertes de vermey.

item una cuberta de breviari sutil de drap de lin.

item un *missal* poch qui és a Sent Miquel.

13

21 juliol 1429 — Sant Daniel

Inventari de mossèn Berenguer Juyà quondam beneficiat capellà de l'església del monestir de Sant Daniel.

Primo un *breviari* scrit en pergamins cubert de pell vermella ab ço en que estan los giradors e tencadors de argent e parxe de seda vermella del bisbat de Gerona.

item unes *Hores de madona sancta Maria* noves descornades.

item un coern de pergamis en que es lo *ofici de Sant Daniel*.

14

12 juny 1430 — Vilabertran

Inventari de mossèn Berenguer Pere quondam prevere del monestir de Santa Maria de Vilabertran.

Item un *breviari* de pergamin bell ab tancadors de argent.

item un *breviari* de paper qui és de poca valor.

item unes *Hores* de pergamin de madona Santa Maria.

item un libre de paper en que és scrite la *confession e altres coses*.

item un altre libre de paper.

15

2 abril 1432 — Vilovi

Inventari de mossèn Jaume Carrera prevere de Madremanya quondam hebdomari de Vilovi, fet per sos marmessors Francesc Espigol sagristà de Llorà i Pere Carrera prevere.

Item en altre cofra un libre de paper ligat cubert de aluda blanque en lo qual són scríts molts e diverses tractats comensant en la primera fulla de letres vermelles: «de temptacionibus demonum».

item unum librum papiri manu dicti defuncti ut fertur scriptum vocatum *Manipulus curatorum* et *Speculum ecclesie*, coopertum cum postibus et de super de aluda viridi coloris.

item un libre de paper apellat *vici virtuts* ligat de post cubert de aluda verda.

item un *breviari* de pergami de *oficio diocesis Gerundensis*.

item un *diornal* de paper cubert de aluda vermella.

item un *missal* petit de paper ligat en post cubert de aluda vermella.

item un *saltiri* de pergami.

item un *libre de sermons* de pergami.

item un libre de paper cubert de aluda blanque comensant en lo vermelló: «incipit summa in foro penitenciali».

item alguns coerns de paper scrit en vulgar no havents comensament scríts de mà del dit defunct.

item un *doctrinal* de pergami.

16

31 desembre 1444 — Crespià

Inventari de mossèn Jaume Curós quondam hebdomadari de Crespià.

Item un libre de paper de poqua valor.

item unes *Hores* petites de sancta Maria.

item altres *Hores*.

- item un breviari de paper coernat de pergami.
- item un gran libre de paper de *Vides de sants* e altres coses.
- item un libre de paper ab cubertes verdes.
- item un libre en romans de paper.
- item un libre de pergamin gran sense cuberta.
- item sinc libres ab cubertes de pergami.
- item dos libres de paper.
- item un libre de pergamin ab posts trencades.
- item un altre libre de paper ab cubertes de fust.
- item un libre de pergamin desgornit.
- item un libre de notes de paper.
- item quatre libres petits.

17 17 desembre 1446 — Santa Eugenia de Vilarromà

*Inventari de mossèn Marçal Ça Badia quondam sagristà
de Santa Eugenia de Vilarromà.*

- Item un libre apellat *Tubies*.
- item unes notes de *gramàtica* de poqua valor.
- item un libre de *confessions e de liurar sacraments*.
- item un formulari de notari.

18 2 novembre de 1451 — Burgonyà

Inventari de mossèn Pere Valls quondam rector de Sant Joan de Burgonyà.

- Primo un *diornal* roman de pocha valor.
- item uns giradors de libre.

19 25 març 1452 — Borrassà

Inventari de mossèn Joan Roure quondam hebdomadari de Borrassà.

- Item un libre apellat *Aberat de gramàtica*.
- item un *breviari* escrit en paper.
- item un libre de paper apellat *imnes* de pocha valor.
- item alguns coherns de *breviari* en paper escrits.
- item unes *Hores* petites dels set psalms e del ofici de morts.
- item un libret petit escrit en paper apellat *Speculum ecclesie* de pocha valor.
- item unes *Hores* scrites en paper en que és lo ofici de nostra Dona e dels morts sutils.

20

22 juny 1452 — Darnius

*Inventari de mossèn Cristòfol Riudellots quondam claver de Darnius.*Item unes *passias* notades de paper.item unes *hores* de ofici roman.

21

3 abril 1452 — Montagut

*Inventari de mossèn Pere Fonoses prevere de Sant Pere de Montagut.*Item un *breuari* del ordo del bisbat d'Elna quasi de poca valor.item un *libre* ab cubertes engrutades *de gramatica*.item .vii. coherns de *libra de medicina* sens cuberta.item quatre coherns e mig de un *libre de medicina* sens cubertor.

22

29 abril 1452 — Sant Llorenç de la Muga

Inventari de mossèn Gaspar Coll beneficiat de Sant Llorenç de la Muga.

Item dos coernets.

item unes *hores sotills*.item un *doctrinal sotill*.item unes *notes de gramatica*.item un *libre de conjurar mal temps*.item un *libre de paper*.

23

3 juliol 1452 — Borrassà

*Inventari de mossèn Andreu Pere Ramon quondam sagristà de Borrassà
i beneficiat de Sant Julià de Llers.*Primo un *libre de paper* ab cubertes de pergami de camins de deu e deg.item un *breuari* del bisbat bon e suficient ab cubertes de pell vermel·las.item unes *Clementines* o *Instituta* ab cubertes verdes.item un altre *libre de paper* ab cubertes verdes qui comensa: «libre de virtuts dels fills de Israel».item un *passioner* notat ab solfa.item dos *libres* lo un de *Sent Amador* e l'altre de *confessions general* ab altres coses scrites.item dos *libres* lo un apellat *ymnos* e l'altre lo *libre de na guineu*.item un *libre de regiment de cura* tot de pergami.

- item un altre libre de pergamin qui comensa: «Domino patri et carissimo».
- item un libre de cant ab principis d. antifones.
- item un libre tot de paper qui comensa: «trino in fine temporum».
- item un *libre de oracions* e altre de pergami petits.
- item un libre ab cuberta blanca de papel qui és en manera de notes.
- item unes *bessarolles*.

24

(Segle xv) — Perelada

Inventari de Narcís Nicolau prevere de Perelada.

- Item un libre de pergamin e de paper apellat *diornal*.
- item un *breviari* de paper.

25

14 abril 1458 — Montiró

Inventari de mossèn Martí Cargol quondam rector de Montiró

- Item un *breviari* complit.
- item un *saltiri* en part en romensat.
- item unes parts.
- item unes *hores* de paper.
- item un *doctrinal* de paper.
- item un libre de paper un és *lo conte de la luna*.
- item altre libre de paper.
- item unes notes de poca valor.
- item un *libre de gramatica* sotil.
- item un *libre de cant* ab moltes scriptures qui no valen res.
- item un *Speculum ecclesie* de poca valor.
- item un libre un és *lo ofici de morts* del bisbat de Barsalona.
- item altre libre qui s. apella *Summa de panitencia*.
- item un libre un són les *Constitucions sinodals*.

26

19 abril 1458 — Foixà

Inventari de mossèn Antoni Moreu quondam sagristà de Sant Joan de Foixà.

- Item dos llibres de paper ab cuberta.
- item un *saltiri* de pergamin ab cuberta de fust.
- item unes *hores* de paper sens cuberta.
- item un libre de paper ab cuberta de fust e de drap de lin.
- item un libre qui no és ligat.

27 18 maig 1492 — Església conventual de Sant Martí Sacosta

Visita del bisbe Berenguer de Pau.

Item visitavit libros chori quos reperit suficientes excepto quod quare reperit quoddam *legenderium* de adventu domini usque ad festum pasce caducum et quia vetustate consumptum mandavit illud in locis caducis reparari vel aliud fieri de novo infra annum et expensis prepositi nisi decreverit aliter fuisse ordinatum.

Arxiu Diocesà, P. núm. 148, f. 45 v.

28 7 juny 1492 — Església parroquial de Santa Eulàlia

Visita del bisbe Berenguer de Pau.

Item invenit librum *ordinariorum* satis sufficientem.

item invenit *missale* votivum satis competens.

item invenit *epistolerium* et *evangelisterium* satis bonum ac etiam *enfullerium*.

Arxiu Diocesà, P. núm. 148, f. 53.

29 7 juny 1492 — Església parroquial de Sant Nicolau junt al monestir de Sant Pere de Galligans

Visita del bisbe Berenguer de Pau.

Item invenit librum *ordinariorum* satis sutile.

Arxiu Diocesà, P. núm. 148, f. 52.

30 23 desembre 1511 — Església de Sant Martí

Visita del bisbe Guillem Boil.

Item visitavit libros chori *Antifonerium*, *Psalterium*, mandavit in eis apponi fibulas. *Altuyerium* bonum. Et multos alios libros, ex quibus aliquos mandavit relligari, et in eis poni fibulas, et reparari ut decet per operarios infra sex menses.

Arxiu Diocesà, P. núm. 31, f. 55 v.

31 24 desembre 1511 — Església del Mercadal

Visita del bisbe Guillem Boil.

Invenit libros aliquos videlicet, duos *legendarios* dominicale et sanctorale, mandavit dictum dominicale relligari per operarios infra tres menses. *Alfuyarium* bonum, mandat fibulam apponi. *Psalterium* bonum, *Consuetam*. Mandat quod fiat unum *Evangelsterium* et *Epistolerium* de novo per operarios infra triennium.

Arxiu Diocesà, P. núm. 31, f. 59.

32 4 gener 1512 — Església parroquial de La Bisbal

Visita del bisbe Guillem Boil.

Visitavit chorum dicte ecclesie. Invenit ibi cathedras dicti chori, mandat reparari per operarios infra sex menses.

Invenit libros sequentes: Tria *Psalteria*. *Alfujerium*. *Responserium*. *Antifonerium*. *Legendarium* dominicale et aliud sanctorale. Unum *Collectarium*. *Librum Consuetudinarium*. *Breviarium* magnum in quo notantur officia, vinctum cum cathena ferrea. *Librum Anniversariorum et Kalendarium*. Mandat quod fiat unum enceratum in fenestra dicti chori per operarios infra tres menses. Et in alia fenestra dicta.o.

Invenit in dicta ecclesia satis prope dictum altare sanctorum Blasii et Apolonie in quadam poste, libros sequentes videlicet:

Unam *Bibliothecam* pergameni magnam.

Librum pergameni in quo continentur *Lamentationes et Prophecie*.

Aliam *Bibliothecam* papiream de impressura.

Librum *Sermonum* papireum qui incipit sermo Purificationis Beate Marie.

Librum *Vocabularium* pergameni quem mandat relligari de novo.

Alium librum pergameni de jure.

Psalterius cum glosa.

Decretales pergameni quas mandat de novo relligari.

Legendarium dominicale magnum.

Librum in quo continentur *Vite et gesta sanctorum*, pergameni.

Tractatus Conceptionis Virginis Marie.

Et quendam librum in quo est *Summa de casibus consciencialibus*.

Quos omnes libros invenit videlicet quemlibet eorum vinctum cathena in poste.

Mandat in quemlibet eorum poni fibulas per operarios infra sex menses et relligari ut predicatur duos ex eis.

Arxiu Diocesà, P. núm. 31, fols. 87 v. i 88.

33 25 gener 1512 — Església de Sant Genis de Torroella de Montgri

Visita del bisbe Guillem Boil.

Visitavit chorum dicte ecclesie quem reperit satis prope dictum altare, et in pertinentem tamen pro nunc tolleratur, in quo invenit cathedras bonas et sufficientes. Invenit libros sequentes, primo:

Unum *Evangelisterium* ad servicium altaris majoris, quod est in quibusdam partibus orbatum et caducum, mandat illud reparari in dictis partibus infra annum.

Epistolarium etiam caducum et multum deffectuosum mandat unum fieri de novo infra duos annos, vel saltem illud reparari bene et decentur et quod addatur eidem quoddam quinternum vel quinterna in quo describantur omnes epistole que ibi defficiunt vel sunt orbate infra annum.

Alfullerium bonum. *Proserium*. *Psalterium*.

Antifonerium mandavit relligari.

Responserium mandat relligari.

Legendarium dominicale et sanctorale mandat ei poni seu scribi legendas Beate Marie pro diebus sabbatinis.

Duos libros vinctos cum cathenis in quibus est volumen bibliothecae sine comento.

Quasdam *Decretales*.

Duos *Legendarios* magnos antiquos male ligatos scilicet quare non serviunt pro nunc tollerantur.

Alios libros antiquos satis bene custoditos.

Mandat in omnibus quibus desunt poni fibulas per operarios infra sex menses.

Arxiu Diocesà, P. núm. 31, f. 135.